

SCRISOARE DESCHISĂ CĂTRE LOCUITORII MUNICIPIULUI LUGOJ

Dragi lugojeni, în această primăvară logodită prea devreme cu vara, s-a desfășurat, în cel mai important centru spiritual al Țării Banatului, la „Logoj” cea de a V-a Gală a Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Ca unul – vremelnic chemat în fruntea acestei instituții – vă mărturisesc că atunci când am aflat că primarul orașului dumneavoastră, domnul Francisc Constantin Boldea a reușit în 15 ianuarie a.c. să convingă Senatul Uniunii la întrunirea sa găzduită în Palatul Episcopal din Caransebeș, ca Lugojul să devină gazdă pentru cea mai fastuoasă manifestare anuală de pe pământul Țării Banatului, am simțit brațul molatic ale bucuriei peste umărul sufletului. Știam că din toate orașele găzduitoare, Lugojul are ceva care îl așează deasupra tuturoara. Acel ceva aparține poeziei, sufletului secret al poeziei, care face ca Lugojul să rămână mereu orașul nostalgiilor imperiale.

Îi spuneam maestrului Ion Caramitru: „Lugojul, are oameni făloși, dar nu infatuați, filotimi, dar nu risipitori, spectatori fideli ai întâlnirilor de gală și disprețuitori ai grobianului scenic.” Iubesc acest oraș unde frumosul poate fi contemplat din orice punct cardinal și vă asigur că la sfârșitul Galei, laureații, entuziasmați de dumneavoastră, publicul prezent, de educația și sensibilitatea efectiv artistică a domniilor voastre, m-au îndrituit să vă mulțumesc și în numele lor.

Alături grațitudinii celor prezenți pe scenă și recunoștința Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, cum și a președintelui de onoare al Uniunii, domnul Sorin Frunzăverde - care nu a fost laureat – așa cum consemna o gazetă pentru târgoveți. Autorul acelei știri, false, evident, mi-a amintit prin lipsa sa de profesionalism trista constatare a maestrului Fănuș Neagu: „Pe vremea mea nu erau atât de mulți proști și

nu lucrau toți în presă.”

Aș vrea să mulțumesc desigur și conducerii Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu”, directorului său domnul Constantin Ilie, celor două talentate actrițe Ileana Căprariu și Loredana Lupescu, conducerii Primăriei Municipiului Lugoj și Consiliului Local.

Primarului orașului dumneavoastră, domnului Francisc Constantin Boldea, felicitări! Ediful municipiului Lugoj mereu înobilează prin educația sa, etica relațiilor sociale.

P.S. Ocultând porunca Iisusiacă să nu judeci, revin asupra insului cu știrea falsă din gazeta târgoveților, acceptând cu înțelegere creștină că un oraș cu oameni împliniți cuprinde în el și câțiva oameni ratați. Totuși, e trist când nulițăților li se îngăduie să bată valorile pe umăr.

Vasile TODI

Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric
Membru al Uniunii Scriitorilor din România

Din poezia frumoasă a lumii

Nu regret, nu mă jelesc, nu strig

SERGHEI ESENIN

în traducerea lui George Lesnea

*Nu regret, nu mă jelesc, nu strig,
Toate trec ca floarea spulberată.
Veștejit de-al toamnei mele frig,
Nu voi mai fi tânăr niciodată.*

*N-ai să mai zvâcnești ca pân-acum
Inimă răcită prea devreme,*

*S-o pornesc din nou desculț la drum,
Stamba luncii n-o să mă mai cheme.*

*Dor de ducă! Tot mai rar, mai rar,
Pui pe buze flacăra pornirii,
O, pierdutul prospețimei har
Cu vioiul clocot al simțirii!*

*În dorinți încep zgârcit să fiu,
Te-am trăit sau te-am visat doar, viață?
Parcă pe un cal trandafriu
Vesel galopai de dimineață.*

*Toți suntem vremelnici pentru veci,
Rar ning fagii frunzele deșarte...
Binecuvântat să fie deci
Că trăiesc și că mă duc spre moarte.*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Cândva, cetatea Timișoarei era una dintre marile și puternicele cetăți ale zonei dunărene. Ea a fost, alături de Belgrad, cheia Europei Centrale în întregul ev mediu. De aici și cetățile succesive construite de cei ce stăpâneau zona. La fel au făcut și austriecii: o cetate în sistemul Vauban târziu, cvasiinexpugnabilă. La o așa cetate trebuia și o armată pe măsură. Trupa era adunată din toate provinciile imperiului. Subofițerii aveau școală serioasă. Iar ofițerii erau școliți la Viena, apoi la Budapesta, Bratislava etc. Iată însă că importanța strategică a zonei a impus și înființarea unei școli de cadeți (elevi-ofițeri). Ceea ce interesează acum este clădirea unde a funcționat - în local propriu, și nu împrumutat de la unii sau alții - această școală. Această clădire a fost construită în anii 1902-1903 după planurile lui Alfred Waerner, în imediata apropiere a porții

Școala de cadeți azi Clinicile Noi

Vienei și a celor trei cazărmi limitrofe. Deci un areal militar prin definiție. La început a fost o clădire frumoasă, în stil clasic cu demisol, parter și două etaje, cu un fronton principal și un acoperiș frumos construit și ornamentat, în curte era o clădire mai veche (corpul 2 de azi). Un

gard de cărămidă și fier forjat - în buna tradiție timișoreană înconjură școala. Acesta avea atât săli de curs, cât și dormitoare și anexe. Documentele Primăriei vorbesc despre fiecare element în parte: și ce frumoase erau. De jur împrejur era un parc (parte din el este cel botanic de astăzi) și după el se afla parcul de reconvalescență al armatei. Str. Oituz și Gh. Dima, ca și Piața Mărăști și Piața 700 formau o zonă folosită de militari pe care primăria i-a scos din centrul cetății spre periferie. Stau de mulți ani și privesc o imagine de aproape un veac și una nouă; mă tot întreb cum poate omul înfrumuseța și cum poate urăți o clădire. Căci după primul război mondial școala s-a desființat și au apărut clinici medicale care azi constituie spitalul Municipal - Clinicile Noi, cum le spunem cotidian. De la pașii tinerilor la cei ai bolnavilor a trecut, pe nesimțite, aproape un veac.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Elevii din CERNETEAZ, ÎN ȘCOALĂ NOUĂ

ESTERA ROSENBLUM

Data de 9 iunie a fost o zi a inaugurărilor pentru comuna noastră. După inaugurarea bibliotecii din Giarmata, oficiile locale, județene, dar și reprezentanți ai Guvernului au participat la inaugurarea unei școli primare în satul Cerneteaz. Este vorba despre construcția unei noi școli, dar și despre reabilitarea unei părți din vechea instituție de învățământ.

Evenimentul a început cu slujba religioasă, oficiată de trei preoți, după care, rând pe rând, oficialitățile au luat cuvântul. Senatorul Matei Suciu s-a declarat mulțumit pentru că la Giarmata s-a reușit continuarea unui asemenea proiect și s-au găsit bani pentru finanțarea sa. „Mă bucur nespus să tăiem această panglică. Puțini sunt cei care credeau că vor exista fonduri pentru o asemenea școală la Cerneteaz. Cu această școală ați intrat în elita celor care se pot mândri cu o școală modernă”, a concluzionat senatorul Matei Suciu.

Mulțumit de cum arată instituția de învățământ s-a arătat și inspectorul școlar general al județului Timiș, prof. dr. Cornel Petroman, care a mărturisit că acest edificiu arată în mod clar „grija autorităților locale față de tineri și atenția

domnului primar Bunescu pentru educație.”

În noua clădire au fost inaugurate patru săli de curs, investiția fiind suportată atât de Consiliul Local Giarmata, cât și de Ministerul Învățământului. „Eu vreau să-i felicit pe colegii de la Primăria din Giarmata atât pentru ce se întâmplă în interiorul școlii, cât și pentru ce se întâmplă în afara școlii. Sunt convins că nu se vor opri aici” a subliniat președintele Consiliului Județean Timiș, domnul Titu Bojin.

Profund mișcat de acest moment s-a arătat și deputatul Petru Andea, dar și fiul satului Cerneteaz, deputatul Cătălin Tiuch, care a declarat că „este prima dată când în Cerneteaz sunt atâtea oficialități, iar faptul că ei sunt aici demonstrează că lucrurile se mișcă.”

În momentul de față, la școala din Cerneteaz studiază 40 de elevi, dar condițiile deosebite de studiu prefigurează o creștere a numărului lor. Părinții prezenți la inaugurare s-a declarat încântați că de acum copiii lor nu vor mai merge la școlile din oraș, școala din sat fiind mult mai modernă.

SĂ ȘTII MAI MULTE, SĂ FII MAI BUN

Prof. ANA RADIN
FIICA SATULUI CERNETEAZ

În perioada 1-5 aprilie 2013, învățământul românesc a experimentat o săptămână cu programe dedicate activităților educative. Săptămâna „Să știi mai multe, să fii mai bun” a fost o combinație și de timp petrecut în mod plăcut de către școlari, dar și un bun prilej de a-și cunoaște mai bine dascălii și de a consolida relația cu aceștia. La bunul mers al desfășurării acestor activități, un aport important revine părinților, care s-au implicat și participat la activitățile educative din această săptămână.

Planificarea activităților extracurriculare din această săptămână s-a desfășurat conform planificării, atingând scopul și obiectivele propuse.

Activitățile derulate:

Luni, 1 aprilie – „O minte sănătoasă într-un corp sănătos”

Marți, 2 aprilie – „O zi de primăvară în pădure”

Miercuri, 3 aprilie – „Paștele, sărbătoarea luminii”

Joi, 4 aprilie – „Vizită la muzeul memorial Octavian Goga, Loc. Ciucea, jud. Cluj”

Vineri, 5 aprilie – „Dăruind, devii mai bun”.

SEMNIFICAȚIA zilei de 9 mai PENTRU CERNETEAZ

Prof. ANA RADIN
FIICA SATULUI CERNETEAZ

În fiecare an, la 9 mai, pe lângă Ziua Europei, în satul Cerneteaz, la fel ca în toată țara este comemorată Ziua Eroilor neamului. Eroii neamului nostru care s-au jertfit pentru binele oamenilor și merită toată cinstea și prețuirea noastră. Cunoscându-le faptele, îi vom putea venera, purtându-i cu recunoștință în inimile noastre și în cartea cea mai dragă nouă: „Istoria neamului românesc”. Elevii clasei a IV-a de la Școala cu clasele I-IV Cerneteaz, în semn de recunoștință față de eroii neamului au susținut un moment de poezie. Îmbrăcați în costume populare specifice satului nostru, fluturând cu mult drag drapelul, au impresionat comunitatea, oficialitățile și, nu în ultimul rând, rudele celor căzuți la datorie, lacrimile acestora aducându-le aminte de cei dragi. „Patria nu e pământul pe care trăim din întâmplare, ci e pământul plămădit cu sângele și întărit cu oasele înaintașilor noștri”.

Tot în 9 mai a avut loc Ruga satului Cerneteaz. Comunitatea locală a sărbătorit acest eveniment cu mic cu mare. Ziua de 9 mai va rămâne o zi importantă și de neuitat pentru toată comunitatea deoarece, pe lângă „Ruga satului”, a fost inaugurată o nouă școală, dotată cu mobilier nou și toate utilitățile. Pentru acestea, adresez mulțumiri domnului primar, viceprimarului și Consiliului Local.

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Gala anuală a premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

Joi, 16 mai 2013, la Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu” a avut loc Gala Premiilor Anuale ale Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. În cadrul evenimentului, Senatul Uniunii a decernat premii la nouă secțiuni, laureații fiind personalități din județele Timiș, Caraș-Severin, Arad, precum și din Banatul Unguresc. Invitat special a fost renumitul actor Ion Caramitru. Ca în fiecare din ultimii cinci ani, cu această ocazie au fost laurate - cu diplomă și plachetă de excelență - personalități cu rezultate excelente în domeniul în care își desfășoară activitatea. Premiile în domeniul administrației au fost acordate primarului Aradului, Gheorghe Falcă și primarului comunei Bata, Ioan Micurescu. Printre laureații din acest an s-au aflat actorul Ion Caramitru, caricaturistul Ștefan Popa Popa's, academicienii Ion Gheorghe Boldea și Ioan Munteanu, scriitorul Șerban Foarță, istoricul Victor Neumann, muzicologul Dumitru Jompan, jurnalistul Dan Radosav, PS Siluan Mănuilă - episcopul românilor ortodocși din Ungaria, sportiva Corina Căprioriu (vicecampionă olimpică la judo), prof. Rozina Ghiorghioni și învățătoarea Gabriela Sârbu.

Prezentă la această gală la invitația președintelui Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, doamna primar a comunei Ramna, Magdalena Ciurea ne-a împărtășit câteva din impresiile domniei sale vizavi de ceea ce s-a întâmplat la Lugoj. „Am rămas plăcut surprinsă să văd atâtea personalități în aceeași sală: președinți de consilii județene, primari, academicieni, actori, scriitori, istorici, dar cel mai mult m-a impresionat că l-am întâlnit, după 9 ani, pe Academicianul Ioan Munteanu, care în 2004 m-a operat. Domnul președinte al Consiliului Județean Caraș-Severin a avut un discurs atent studiat, pregătit în detaliu, se vede că este un specialist în acest domeniu, ca și în multe altele. Nu cred că era cineva mai potrivit decât domnia sa să-l prezinte pe maestrul Ion Caramitru. Vă multumesc că m-ați invitat și mi-ați dat ocazia să reprezint comuna Ramna la această gală cu totul deosebită.”

CORNELIA FLOREA

RAMNA LA FESTIVALUL „LALEAUA PESTRIȚĂ”

ALEXANDRU LUPEA

Festivalul Folcloric al Văii Pogăniciului „Laleaua Pestiță”, editia XI, a avut loc în perioada 19-21 aprilie, fiind organizat de Consiliul Județean Timiș și Consiliul Județean Caraș-Severin, în colaborare cu primăriile comunelor Sacoșu Turcesc, Nițhidorf, Tormac, Fîrliug, Ramna, Zorlențu-Mare, Vermeș, Asociația Culturală „Pusta Banatului” și Asociația Culturală „PRO Amicitia” Timișoara.

Printre ansamblurile invitate la acest festival s-a numărat și Ansamblul „Satul meu” al comunei Ramna, care, deși a fost constituit de câteva luni, a reprezentat cu cinste comuna. Tinerii dansatori, doamna primar Magdalena Ciurea, susținătoarea acestui frumos ansamblu, dar și coregrafii ansamblului au primit ropote de aplauze din partea auditoriului. După terminarea evenimentului, prof. Octavian Peptenar, unul din coregrafii ansamblului și fiu al comunei Ramna, ne-a spus câteva cuvinte despre cele prezentate pe scenă. „Împreună cu colegul meu, Ilia Ciurcia, azi ne-am prezentat la acest festival, „Laleaua Pestiță”, pe care îl considerăm excepțional, mai ales că ne dă posibilitatea să aducem jocuri dintr-o zonă de tranziție, de la munte la câmpie. Ramna, la fel ca Vermeșul, se află în această zonă care face trecerea de la Banatul Montan la Pusta Bănățeană, de la doiuri, la pasul legănat. La Ramna lucrăm împreună cu un ansamblu format de

doar câteva luni, numit Ansamblul „Satul meu”. Mă bucur de înființarea acestui ansamblu pentru că și eu sunt născut în această comună.”

În concurs au participat tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 și 30 de ani, din județele Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara, Arad, Voivodina (Serbia) și Comitatele Bekeș și Csongrad (Ungaria). În prima zi a festivalului, care e avut loc la Sacoșu Turcesc, fiecare concurent a pregătit pentru concurs două piese folclorice din zona pe care o reprezintă (una fără acompaniament și a doua cu acompaniament muzical) și a înaintat, odată cu cererea de înscriere, și partitura muzicală a piesei ce a interpretat-o cu orchestra. În cea de-a doua zi, la Nițhidorf a avut loc Gala Premiilor, alături de demonstrații de dansuri populare și locale, dar și interpretări de muzică populară.

La sfârșitul festivalului, cetățenii au fost invitați la „Puiul bănățean”, masă tradițional românească.

NATALIA CLEAN, UN SECOL DE VIAȚĂ

ANDRADA CĂDARIU

În aceste vremuri tulburi, vârsta de 100 de ani este pentru cei mai mulți dintre noi un deziderat, dar nu o realitate. Totuși, Natalia Clean, ne-a învățat că dacă ai cumpătate, puterea de a lupta împotriva greutăților vieții și un stil de viață echilibrat, vârsta de 100 de ani poate fi atinsă. La Marea Unire de la 1918 avea 5 ani. A trecut prin numeroase probleme, prin două războaie, o Revoluție și a crescut 2 copii. Viața nu a fost deloc ușoară cu doamna Natalia Clean, concetățeană noastră, însă a trecut cu demnitate peste toate încercările, a rezolvat toate problemele apărute și

a reușit să ajungă la o vârstă la care mulți dintre noi visăm. 100 de ani. 100 de primăveri. 100 de sărbători de Paști și Crăciun. Dar peste toate, 100 de ani de greutate, de momente grele, dar și de bucurii, de sute de duminici în care alături de cei 2 copii și familiile lor au împărțit momentele de sărbătoare.

Născută la Bărbosu, cea mai mică dintre cei cinci frați, în urma căsătoriei s-a mutat la Ramna. Aici avea să-și înceapă restul vieții, alături de soțul ei. Soarta însă a hotărât să-i despartă când, în 1941 soțul său a plecat la război, dar nu s-a mai întors. În zadar a așteptat vreo veste. Odată cu acest necaz, toată grija ei s-a canalizat asupra copiilor și nu s-a mai recăsătorit niciodată. A rămas în casă cu soacra, au muncit împreună ba la vie, ba la CAP, și-a crescut onorabil copiii și a fost o mamă înțelegătoare, după cum însuși fiul său, Clean Vasile, subliniază. Până la această venerabilă vârstă, fiul său nu-și amintește ca mama sa să fi avut probleme de sănătate sau să fi

luat medicamente.

E adevărat însă că a mâncat cumpătat, nu a făcut excese de niciun fel, iar acesta poate să fie secretul longevității sale. Doar acum, spre bătrânețe, de vreo 5-6 ani, a început să mănânce dropsuri de fructe, pe care le scoate cu grija din buzunarul vestei.

Momentul în care doamna primar Magdalena Ciurea a vizitat-o de ziua sa și i-a adus bomboane, ciocolată, o sumă de bani și un coș de flori din partea administrației locale, a fost o adevărată surpriză pentru Natalia Clean. Deși doamna de 100 de ani are unele probleme cu auzul și vederea, a știut tot timpul ce se petrece în jurul ei, iar la final a spus un „Mulțumesc” din toată inima, care a înlocuit sute de alte cuvinte.

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Agerpres - Constantin Duma

Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric premiază valorile

Pentru al cincilea an consecutiv, joi, 16 mai 2013, a avut loc Gala Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, la Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj, începând cu ora 17.

Dacă în edițiile precedente recunoștința bănățeană s-a limitat la personalitățile din Regiunea Vest, din acest an, toate personalitățile cu rezultate remarcante în domeniul în care activează, au fost premiate.

În 16 mai au urcat pe scena Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj, printre alții, Ion Caramitru, Ștefan Popa POPA'S, Dan Radosav, Academician Ion Boldea, P.S. Episcop Siluan Mănuilă, Academician Ioan Munteanu, primarul Gheorghe Falcă și profesoara Rozina Ghiorghioni.

SABINA LIVESCU

Tradițiile străbune trăiesc prin Ansamblul „Vermeșana”

Gerson TEACĂ - director Căminul Cultural „Cassian Munteanu”

Când îi vorbești de dansul popular cărășean și de tradițiile străbunilor, îl vezi luminându-se la față. Acest imbold este suficient pentru a-l face să-ți vorbească și să-ți spună cu mândrie cum tinerii comunei noastre păstrează și duc mai departe dansul și tradiția cărășeană, pe scenele din țară și străinătate. Și, spune el, acesta este doar începutul pentru promișătorul Ansamblu „Vermeșana”, mai ales după prezența spectaculoasă de la Festivalul Folcloric al Văii Pogăniciului „Laleaua Pestră”, ediția I.

Domnule Gerson Teacă, vreau să luăm evenimentele pe rând, de aceea, încep prin a vă întreba despre cel mai recent eveniment în care, împreună

cu Ansamblul „Vermeșana” ați reprezentat comuna noastră. Care au fost împrejurările care au dus la participarea la Festivalul Folcloric al Văii Po-

găniciului „Laleaua Pestră”?

► Împreună cu copiii, am fost invitați să luăm parte la acest festival folcloric pentru tinerele talente, aflat la prima ediție. Atunci am marcat și trei ani de existență a ansamblului nostru.

Cu câți tineri v-ați prezentat?

► În total, am fost 27 de persoane, 9 băieți și 18 fete. Nu putem vorbi de multe perechi, încă avem nevoie de mai mulți băieți la ansamblu. Momentan dansează 1 băiat cu 2 fete, dar sunt foarte ambițioși și buni în ceea ce fac.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
KATHERINE SCHNEIDER

Doliu la VERMEȘ, ÎN BANAT ȘI ÎN ARHEOLOGIA ROMÂNEASCĂ

LECT.DOC. LIVIU IOAN MĂRUIA (13.07.1977 – 26.03.2013)

MIRUNA LOTEANU

Ziua de 26 martie 2013 a fost una tristă pentru Vermeș, dar și pentru lumea științifică din România, arheologia în special. Destinul lui Liviu Ioan Măruia - tânărul care devenise etalon al arheologiei bănățene prin lucrările de specialitate publicate -, avea să fie curmat, culmea, tocmai din dragostea sa nemăsurată pentru această disciplină. La întorcerea din Germania, de la niște săpături arheologice, mașina în care se afla a intrat într-un copac, datorită carosabilului acoperit de polei. Din cei patru pasageri ai mașinii, Lect. univ. dr. Liviu Ioan Măruia a fost singurul pentru care firul vieții s-a rupt. Veste a căzut ca un trăsnet atât asupra celor ce l-au cunoscut direct sau i-au fost colaboratori în activitatea de cercetare, dar și asupra celor ce nu l-au cunoscut personal, dar îi apreciau munca și profesionalismul care-l caracteriza.

Avea doar 36 de ani, însă reușise să impună un standard de cercetare extrem de înalt, mai ales prin lucrările de specialitate publicate, ce au devenit un nou etalon în arheologia bănățeană. Acumulase, până la această vârstă, elemente ale vieții profesionale ce alcătuiesc un C.V. impresionant.

S-a născut la 13 iulie 1977, la Vermeș unde a și absolvit școala generală, urmând apoi Liceul Teoretic nr. 3 din Reșița, la profilul Filologie-Istorie. Se înscrie după terminarea liceului la cursurile Facultății de Litere, Istorie și Teologie (secția Istorie) din cadrul Universității de Vest din Timișoara, facultate pe care a absolvit-o în anul 1999. Imediat se înscrie la master și susține, în anul 2001 dizertația cu titlul „Permanențe precreștine în tradiția mitologică românească”.

Între anii 1999-2003, a fost profesor titular de Istorie-Geografie la Școala Generală din comuna Becicherecu Mic din județul Timiș, iar din 2002 începe să lucreze și ca preparator universitar în cadrul Catedrei de Istorie a Facultății pe care o absolvise în 1999.

Curând, mai exact în toamna anului 2003, este titularizat drept preparator uni-

veritar. Din acest moment, cariera sa trece rapid prin treptele specifice. Astfel, martie 2006 îl găsește asistent universitar, iar în 2012 este numit lector universitar.

În 2011 a obținut și titlul de Doctor, acordat de Facultatea de Științe Umaniste a Universității „Valahia” din Târgoviște, ca urmare a realizării unei lucrări interdisciplinare ample, de 1 800 de pagini, intitulată „Cercetări interdisciplinare privind geografia istorică a Dealurilor Lipovei din paleolitic și până la începuturile epocii moderne”.

Domnul Sergiu Ovidiu Pârvan, profesor de istorie la Școala cu clasele I-VIII Vermeș își amintește cu drag, și regret totodată, de momentele petrecute alături de cel ce-a fost Liviu Ioan Măruia. „Deși era o diferență de cinci ani între noi,

il cunoșteam din școala generală, pot spune că am copilărit împreună. Era o persoană foarte energică, implicat în toate - de la activități școlare, la drumeții. Marea lui dragoste a fost geografia, dar curiozitatea să afle cât mai multe, fascinația lui pentru geto-daci, dar și tatăl său, Ioan Măruia, l-au făcut să aleagă o carieră în Istorie. A intrat, dacă nu mă înșel, primul la Universitate, prin concurs. Cercetările sale au fost numeroase, iar lucrarea de doctorat, de 1.800 de pagini a fost unicat în domeniul cercetării arheologice. A scris foarte multe cărți, monografii, a făcut peste 720 de cercetări de teren, inclusiv la noi la Vermeș, peste 50 000 de km făcuți pe bicicletă. O persoană activă și un om deosebit.”. Mai mult, profesorul Sergiu Ovidiu Pârvan spune

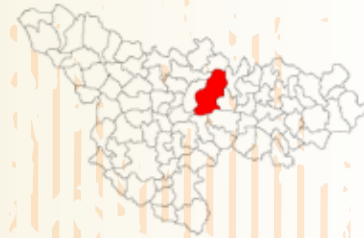

„Casa părintească în care a crescut Liviu Ioan Măruia”

că Lect. univ. dr. Liviu Ioan Măruia a fost cel care l-a meditat pentru a promova examenul de intrare în Facultate, dar și cel care i-a fost alături ca om. Un om care n-a cunoscut răutatea suflătească, care sârea mereu în ajutorul celorlalți cu tot ceea ce putea și care mereu se evidenția prin bucurie, dragostea de viață și altruism. Pentru tot ceea ce a făcut pentru comuna din care s-a ridicat, dar și pentru moștenirea lăsată arheologiei bănățene, Consiliul Local Vermeș împreună cu primarul comunei, domnul Ion Iacob Damian, vor acorda titlul de cetățean de onoare al comunei Vermeș Lect. univ. dr. Liviu Ioan Măruia, post-mortem, chiar în ziua în care acesta ar fi împlinit 36 de ani.

În 26 martie 2013, comuna Vermeș a pierdut un fiu, un soț, un prieten, un profesor, un etalon, un OM. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Foaia de Recaș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

S-au ales câștigătorii Galei Premiilor Anuale ale Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

Gheorghe Boldea și Ioan Munteanu, scriitorul Șerban Foarță, istoricul Victor Neumann, muzicologul Dumitru Jompan, jurnalistul Dan Radosav, PS Siluan Mănuilă, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria, sportiva Corina Căprioru, vicecampionă olimpică la judo, profesoara Rozina Ghiorghioni și învățătoarea Gabriela Sârbu.

IANA LUNCAN

ANTRENOR AL NAȚIONALEI OLANDEI ȘI AL BENFICĂI LISABONA, NĂSCUT LA RECAȘ

CORNELIA VASILIU

Alexandru „Elek” Schwartz a fost un antrenor și jucător de fotbal român de origine evreiască. S-a născut în anul 1908, la 23 octombrie, la Recaș. Elek Schwartz a început să joace fotbal în Timișoara. Mai târziu a jucat în Ligue 1 la „FC Hyères” (1932–1934), „AS Cannes” (1934–1936), „Racing Strasbourg” (1936–1938) și „Red Star Olympique” (1938/39). Și-a început cariera de antrenor în Franța la „AS Cannes” (1948/49), iar de acolo a continuat la „AS Monaco” (1950–1952) și „Le Havre AC” (1952/53). În 1953 a fost angajat de „Sportfreunde Hamborn 07”. În al doilea sezon

cu clubul din suburbiile Duisburgului a adus promovarea clubului în divizia de vest.

În 1955 a fost numit antrenor de campioana de atunci a Germaniei, „Rot-Weiss Essen”. În anii următori s-a clasat cu „Rot-Weiss Essen” pe locurile 4 și 8.

După ce a plecat de la „Rot-Weiss Essen”, Schwartz s-a alăturat KNVB și a preluat conducerea echipei naționale. A fost la conducerea echipei timp de 49 de meciuri. Rezultatele au variat extrem de mult de la înfrângerea 7-0 cu Germania în 1959 în Köln, până la victoriile la limită 1-0 cu Franța și Brazilia în 1963. A fost antrenorul Olandei până în 1964, când a fost înlocuit de Denis Neville. În 1964/65 a antrenat „SL Benfica”, atunci cu legendarul Eusébio. Cu el la conducere, Benfica a câștigat campionatul Portugaliei.

După aceasta, „SL Benfica” a trecut de „Real Madrid” în sferturile de finală ale Cupei Campionilor Europeni și au ajuns chiar în finală, unde echipa a fost învinsă de „Inter Milano” cu 1-0.

Din iulie 1965 până în iunie 1968, Schwartz a antrenat „Eintracht Frankfurt” în campionatul Germaniei. Acolo a introdus sistemul 4-2-4. Cea mai bună clasare a fost locul patru.

În sezonul 1972-1973 Schwartz a antrenat „1860 München”, dar nu i-a putut ajuta să revină în Bundesliga, după trei ani de absență.

A avut mai mult noroc în sezonul 1976-1977, ultimul ca antrenor profesionist, când, în timp ce antrena „Racing Strasbourg”, aceasta a promovat în Ligue 1.

După asta a ghidat echipa alsaciană de amatori „SR Haguenau”, actualii „FCSR Haguenau”, în timpul sezonului 1978/79.

S-a stabilit la Haguenau, în Franța, pentru a-și petrece restul vieții. A trecut în lumea celor dreپți la 2 octombrie 2000.

12 LUCRURI DE ȘTIUT DESPRE RECAȘ

ALEX NEAGOE

- 1319 - nobilul maghiar Dominik de Saar este amintit într-o cronică a vremii ca proprietar al moșiei Rygachtelkue (Recaș);
- 1359 - în diplomele regelui Ludovic cel Mare este menționată donația către fiii săi a posesiunii Rykas din apropierea Timișului Mic; în listele de dijmă de la Vatican ale bisericii catolice, așezarea Rykas nu este amintită, de unde și prezumția că populația era de religie ortodoxă; în același an 1359 sunt colonizate cu aprobarea regelui Ludovic cel Mare mai multe familii de români moldoveni ortodocși care primesc loturi de pământ și alte privilegii;
- 11 noiembrie 1447 - este făcută cea mai veche mențiune despre existența viilor din Recaș într-un act care arată că Mihail de Ciorna, Banul Severinului, cumpăra viile de la Ioan și Ecaterina Magyar pentru 32 florini ungurești de aur;
- 1470 - așezarea este numită în documente Oppidum Rekas, având rolul de a coordona 20 de localități din împrejurimi;
- 1716 - din așezarea Vlașnița (Recașul valah) pleacă la Izvin mai multe familii de români, aceasta datorită deselor conflicte interetnice avute cu locuitorii sârbi;
- 1750 - sunt așezați sârbi de religie catolică din zona Bacica, numiți de români „șocați”;
- 1764 - începe colonizarea cu populație germană, venită din părțile Oberhain, Regensburg, Schwaben, Pfalz, Trier, Mainz, Darmstadt, Würzburg, Hessen și Köln; se conturează existența a trei cartiere (sate) ale Recașului: Recașul Valahilor (Vlașnița), Recașul Șocaților (sau al sârbilor) și Recașul Bulgarilor;
- 1895 - Recașul face parte din comitatul Timiș, era reședință de comună și avea 3.637 de locuitori;
- 1905-1907 - are loc o colonizare masivă cu populație maghiară, tăindu-se pentru aceasta 2 500 iugăre de pădure din împrejurimi; fiecare familie de coloniști a primit 20 de iugăre și o casă de locuit;
- 1908 - s-a născut la Recaș Alexandru Elek Schwartz, fotbalist al Ripensiei Timișoara, antrenor al naționalei Olandei și al echipei Benfica Lisabona;
- 1909 - emigrează în SUA un număr de 76 de persoane;
- 1926-1930 - se așează la Recaș primele familii de romi.

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul prof. Dumitru Tomoni, reprezentatul Făgetului la Gala Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

Pentru al cincilea an consecutiv, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric își arată recunoștința pentru valorile Banatului. Dar, de această dată, spre deosebire de anul precedent, prețuirea valorii a depășit granițele geografice ale Banatului istoric și, în aceste condiții, s-a atribuit diploma de excelență cu plachetă actorului Ion Caramitru. Pe lângă maestrul Caramitru, pe scena Teatrului Municipal din Lugoj au mai urcat scriitorul Șerban Foarță, primarul municipiului Arad, Gheorghe Falcă, învățătoarea Gabriela Sârbu, muzicologul Dumitru Jompan, istoricul Victor Neumann, jurnalistul Dan Radosav, Preasfințitul Siluan Mănuilă – episcopul românilor ortodocși din Ungaria, prof. univ. dr. ing. Ion Gheorghe Boldea – primul academician din istoria Lugojului, primarul comunei Bata, din județul Arad, Ioan Micurescu, profesoara Rozina Gheorghioni – directorul Liceului Bănățean din Oțelu Roșu, academicianul Ioan Munteanu – părintele fertilizării in vitro românești, caricaturistul Ștefan Popa Popa's.

La această reuniune de suflet a valorilor bănățene - care cu un an în urmă l-a premiat pentru rezultatele sale și pe domnul primar Marcel Avram – la invitația președintelui Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, scriitorul Vasile Todi, orașul Făget a fost reprezentat de un fin observator al valorilor bănățene, un om, care a făcut din istorie o vocație, domnul prof. Dumitru Tomoni.

ANIA MOSCOVICI

FĂGETUL - VATRĂ DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ

Prof. DUMITRU TOMONI

Făgetul, străveche vatră de cultură și civilizație, s-a impus în spațiul socio-cultural bănățean ca o entitate aparte, ca un liant spiritual între Banat și Ardeal, zone care în ciuda unor organizări administrativ-politice uneori diferite și a unor condiții istorice nu întotdeauna favorabile dezvoltării firești, au evoluat pe aceleași coordonate specifice spiritualității românești. În acest spațiu românesc, Făgetul a excelat printr-o intensă și angajată viață culturală, pusă în slujba realizării și consolidării marelui deziderat național – unirea tuturor românilor – al menținerii și ridicării unui tezaur de cultură și civilizație, bine conturat și individualizat.

Școala confesională româno-catolică (școala germană) atestată în 1769, școala confesională ortodoxă (școala românească) atestată în 1774, precum și numărul mare de meseriași și funcționari existenți încă din prima jumătate al secolului al XIX-lea au creat la Făget un mediu favorabil receptării fenomenului cultural. Publicații laice sau religioase, tipărite în limba română, germană sau maghiară și-au găsit la Făget cititori entuziaști.

Încă din epoca modernă, Făgetul a fost unul din pilonii de susținere a focarului de românism din Banat în jurul căruia graiul, ca și cântecul românesc s-au păstrat nealterate. De-a lungul anilor s-au creat aici diferite societăți și asociații culturale, cercuri și reuniuni de lectură, formații corale și de valorificare a obiceiurilor tradiționale, care, prin înființarea de biblioteci, organizarea de șezători, spectacole literare, muzicale și teatrale și-au adus o contribuție deosebită în cultivarea scrisului și limbii române, în dezvoltarea creației literar-artistică, în păstrarea specificului popular și a inestimabilelor valori ale creației folclorice, menținând trează conștiința națională.

Fiecare dintre aceste societăți, într-o formă sau alta, au contribuit la trezirea conștiinței naționale și pregătirea Marii Uniri. Activitatea lor a continuat și după 1 Decembrie 1918, împletindu-se cu cea a altor societăți culturale ce se vor crea la Făget după realizarea unității naționale: reuniunea de lectură a meseriașilor și comercianților din Făget, înființată la 24 aprilie 1921, Societatea culturală a tinerimei române din Făget „Victor Vlad Delamarina”, departamentul Făget al „Astreii Bănățene” etc.

Au funcționat la Făget mici tipografii, s-au editat publicații în limba română, maghiară, s-au organizat concursuri și manifestări culturale ce au stimulat spiritul creator. După ce la 1 ianuarie 1902 apărea săptămânalul local în limba maghiară „Facsáti Ujság” („Gazeta Făgetului”), exact peste doi ani învățătorul Traian Unipan va edita prima publicație românească din Făget, „Bănățeanul”, ce era în același timp și primul ziar sătesc din Banat. Publicația își propunea educarea poporului, pentru că numai așa se va apropia de „altarul culturii întru propășirea lui morală, materială și culturală”.

O SCRISOARE INEDITĂ A LUI LUCIAN BLAGA, ADRESATĂ UNUI FĂGETEAN

CONSTANTIN-TUFAN STAN

Epistola în cauză este adresată baritonului Titus Olariu (Făget, 6 ianuarie 1896 – Timișoara, 30 august 1960), personalitate exponențială (alături de tenorul Traian Grozăvescu) a teatrului liric bănățean și național. Tatăl său, preotul Sebastian Olariu, era protopop în Făget, cu ascendență preoțească în comunele hunedorene Burjuc și Gurasada. Pe linie maternă se înrudea cu dr. George Popovici (ilustrul protopop și istoric lugojean, membru corespondent al Academiei Române) și dr. Iosif Popovici (licențiat la „Sorbona”, cu o specializare în fonetica experimentală, strălucit slavist, profesor la Universitățile din Viena, Budapesta și Cluj, unde a fondat catedra de fonetică experimentală), ambii fiind frații mamei sale, Ana Popovici, originari din comuna Cliciova. După absolvirea Gimnaziului Român Greco-Oriental „Andrei Șaguna” din Brașov, în anul 1914 (unde a fost coleg cu Lucian Blaga, D. D. Roșca, Coriolan Băran, Ionel Jianu și Andrei Oțetea), va activa ca locotenent de aviație pe frontul Primului Război Mondial. În paralel cu studiile juridice (Budapesta, 1914-1916, continuate și finalizate la Oradea și Cluj) își desăvârșește cunoștințele muzicale la Cluj, în particular, la școala lui Gheorghe Dima, care îl îndrumase spre o viitoare carieră muzicală încă din anii gimnaziului.

Dragă Titus:

După nopți de neliniște (să fie oare atât de neliniștite?) te-ai reîntors iarăș acasă; în tine. Această reîntoarcere (de câte ori se va mai repeta?) însemnează o experiență mai mult; e vorba despre mânuțe gingașe, foarte albe și transparente, respective despre «purtătoarele» lor și mai transparente. Un inel străin înstrăinează vecinic, – dar noi, muritorii sau nemuritorii, indiferent, nu prea voim să dăm crezământ aceluia «inel străin din închipuirea noastră»; deziluzia urmează numai atunci când trebuie să facem o experiență mai mult! – Eu, dacă m-aș cobori sau m-aș ridica până la cel mai frumos și mai bun..., aș fi, cel puțin așa cred, cu totul pregătit să întâlnesc «transparentă».

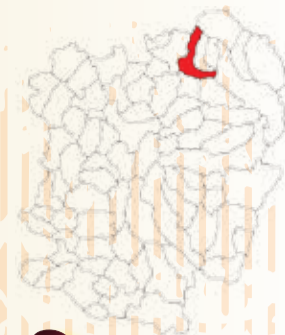
Și-apoi nu-i plăcută și acea transparentă așa de naivă și orbitor de strălucitoare?! –

Ajungem la răspunsul naiv că «dacă e, e, dacă nu, nu e!» și la constatarea, cred, că la tine nu e! –

- va urma -

Foaia de Obreja

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Agerpres - Constantin Duma

Primarul comunei noastre, prezent la „Ziua Recunoștinței Bănățene”

Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj s-a dovedit neîncăpător pentru cei peste 500 de oameni care au asistat la Gala Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, desfășurată în 16 mai. Acest eveniment de suflet pentru Banatul Istoric este locul cu cea mai densă excelență pe centimetrul pătrat, pentru că atât laureații, cât și cei prezenți în sală sunt oameni care au pus umărul la dezvoltarea și prestigiul acestui colț de țară. Au urcat pe rând pe scenă să accepte prețioasele distincții: Ștefan Popa POPA'S, Dan Radosav, Academician Ion Boldea, PS Episcop Siluan Mănuilă, Academician Ioan Munteanu, prof. Rozina Ghiorghioni, Gheorghe Falcă, Ioan Micurescu, Gabriela Sârbu, Victor Neumann. Pentru prima dată a fost premiată o excelență din afara Banatului Istoric, actorul Ion Caramitru.

BIANCA BĂCANU

NEDEIA DE LA CIUTA

DAIANA HOBAN

După cum este obiceiul în Banat, la hramul bisericii satului se sărbătorește ruga sau nedeia, astfel că Ciuta s-a îmbrăcat în haine de sărbătoare în zilele de 6 și 7 mai. Ca în fiecare an, fiii satului, rude, colegi, prieteni s-au întâlnit la mult așteptatul eveniment. Satul Ciuta are ca hram Sf. Mare Mucenic Gheorghe, prăznuit la 23 aprilie, însă în anii în care această sărbătoare cade în post, nedeia are loc în a doua și a treia zi de Paște, cum s-a întâmplat și în acest an.

Evenimentul a fost inaugurat de slujba de la biserică, oficiată de părintele paroh Mihai-Marcian Costina, la care a participat un grup de tinere îmbrăcate în costum popular alături de fii ai satului, printre care, ca întotdeauna, a venit de la Timișoara în satul lui drag, binecunoscutul dansator și coregraf, Laiță Stănescu. Apoi, după obiceiul străbun, preotul paroh a rostit cuvântul de deschidere al nedeii în fața Căminului Cultural, iar tinerii, în frunte cu Laiță Stănescu, au început hora. Pentru a juca mai bine seara, sătenii cu „goșcii” au mers acasă pentru a se înfrupta din numeroasele mâncăruri tradiționale, dintre care nu lipsește supa, sarmalele și friptura. Seara s-a încins jocul, brăurile și ardelenele fiind interpretate de muzicanții din satul vecin, Maciova. După cum e obiceiul vremurilor de azi, la miezul nopții, ritmurile muzicii populare au fost schimbate cu altele mai moderne, așa că tinerii au îmbinat tradiționalul cu modernul.

OBREJENI DE FRUNTE

PROF. ION CUBIN

Fiecare comună se mândrește cu cei care au avut un cuvânt de spus în domeniul lor, indiferent care ar fi acesta. Bineînțeles că și comuna Obreja are astfel de personalități, pe care, începând din această ediție, vi le vom prezenta. Despre generalul Moise Groza și doinitorul Banatului, Achim Nica, s-a mai discutat și în alte împrejurări și sunt cunoscuți nu numai în Banat, cât și pe alte meleaguri ale țării, însă dorim să vă prezentăm și alte personalități care nu mai sunt printre noi sau ne sunt contemporane, din cele patru sate ale comunei noastre. Pentru început, inaugurăm rubrica „Obrejeni de frunte” cu un foarte cunoscut instrumentist, anume Remus Bistrița, despre care a cărui biografie a mai scris și cu alte ocazii domnul Ștefan Isac.

REMUS BISTRITĂ – TARAȘOTISTUL VĂII BISTREI

„Joc de la Iaz”, „Joc de doi de la Obreja”, „De doi ca la Glimboca”, „Doina de la Marga”, „Ardeleana și de doi ca la Bucova” sunt câteva din melodiile culese și interpretate de Remus Bistrița, de pe Valea Bistrei, melodii specifice Banatului montan, care se găsesc imprimate pe discuri Electrecord sau se află în Fonoteca Radioului Timișoara, făcând cunoscut folclorul local în întreg Banatul și nu numai.

S-a născut în satul Dalci, la 27 mai 1944, însă când era mic, s-a mutat împreună cu părinții la Obreja, unde, alături de sora sa, Mărioara, cu cinci ani mai mică, și-a petrecut copilăria și a făcut școala elementară. Încă de copil, Remus Bistrița a avut o înclinație deosebită pentru muzică, învățând mai întâi să cânte la fluier, fapt care l-a îndemnat pe tatăl acestuia să-i cumpere un saxofon sopran, tainele noului instrument fi-

ind deslușite alături de părintele său, care cânta și el la saxofon, dar și de un vecin al acestuia, cunoscut de localnici cu numele de *Lae Butucu* (Nișcolae Stanciu).

În clasa a șaptea, părinții l-au înscris la Liceul de Muzică din Timișoara, unde a studiat clarinetul, însă după un trimestru s-a întors la Obreja. Încă din adolescență a fost remarcat de Nicolae Perescu, dirijorul Orchestrei „Lazăr Cernescu” din Caransebeș, care l-a și luat colaborator în câteva spectacole, la fel făcând și trompetistul Sandu Florea, din aceeași orchestră, care l-a luat în formația sa din Armeniș, cu care a cântat la nunți, botezuri și nedei.

În 1964, a fost luat în Armată, la Brașov, însă după circa o lună și jumătate a fost mutat la București, unde, ca militar în termen, a cântat la Ansamblul „Ciocârlia”. În această perioadă, la București, a cunoscut-o pe viitoarea soție, cu care s-a căsătorit, având patru copii. În anul următor, s-a dus la Ansamblul „Perinița”, iar în 1966, a înregistrat cu aceeași orchestră, dirijată de Ionel Budișteanu, noi melodii pe un disc, la Electrecord București. În 1970, Ansamblul „Perinița”

s-a comasat cu Ansamblul „Rapsodia”, devenind „Rapsodia Română”, la care Remus Bistrița a cântat. A mai cântat, ca și colaborator, cu Orchestra Radioteleviziunii Române, sub bagheta dirijorului Paraschiv Oprea.

Deși trăia departe de Banat, nu a uitat de locurile natale, venind cu multă plăcere să cânte la nunți, botezuri și nedei, alături de diferite formații, cu majoritatea muzicanților din zona Caransebeșului.

O boală nemiloasă a pus stăpânire pe trupul său (cancer pulmonar), astfel că în 23 octombrie 2005 a decedat, fiind înmormântat în Cimitirul Ghencea Civil. Deși nu mai este printre noi, doinele și jocurile lui ne-au rămas nouă și urmașilor noștri, multe dintre ele putând fi auzite pe internet, însă ar fi bine dacă s-ar face demersuri pentru a fi imprimate și pe mijloace moderne de stocare, discurile și casetele nemaifiind demult folosite. Important este că melodiile lui Remus Bistrița au fost „imprimate” mult mai bine în inimile și sufletele iubitorilor muzicii populare bănățene, care vor fi veșnic recunoscători pentru tezaurul lăsat de un minunat obrejan de frunte.

Foaiia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Doamna Rozina Ghiorghioni, laureată a Galei Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

Elitele Banatului au fost premiate în data de 16 mai la Lugoj, în cadrul Galei anuale a premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul istoric. Pentru rezultatele remarcabile înregistrate în activitatea sa didactică și pentru aportul adus învățământului de calitate cărășean, prof. Rozina Ghiorghioni a fost recompensată cu diploma și placheta de excelență, înmănată de președintele Consiliului Județean Timiș, domnul Titu Bojin.

Pentru a evita stereotipurile, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, scriitorul Vasile Todi prezintă fiecare invitat printr-un pasaj ce-l reprezintă, evitând astfel monotonia unei prezentări gen CV. Despre doamna directoare a Liceul Bănățean, prof. Rozina Ghiorghioni, președintele Uniunii a spus că provine din Banatul de munte, adică din Cecenia României, iar pentru a-i creiona mai bine menirea a apelat la o comparație grăitoare: „am să vă reamintesc că Breugel are un tablou cu niște orbi care merg înainte și dau într-o groapă. Curios e că cei care n-au căzut încă stau cu mama întinsă și înaintea încrezători, orientându-se după cel din față care, la rândul-i, se va prăbuși... Pentru a evita prăbușirea viitorului unei națiuni, dascălii sunt, alături de preoți, cele mai nădăjduitoare călăuze. Un astfel de dascăl este doamna al cărei nume, îl rog pe domnul președinte al Consiliului Județean Timiș să-l rostească. Pentru doamna învățământului de pe Valea Bistrei, Rozina Ghiorghioni, director al Liceului Bănățean

din orașul Oțelu Roșu, se acordă diploma de Excelență cu plachetă.”

Vizibil emoționată, dar fericită că munca sa a fost apreciată încă o dată, „doamna învățământului de pe Valea Bistrei” – cum a fost numită în timpul Galei prof. Rozina Ghiorghioni - și-a ridicat distincția și a adresat un cuvânt de mulțumire. „Preasfințiiile voastre, distins Senat, onorat auditoriu, pentru mine este o mare onoare să mă aflu astăzi alături de personalități ale culturii românești. În acest cadru, țin să exprim mulțumirile mele adresate Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric pentru distincția acordată, pentru încrederea de a ne fi ales pe noi, Liceul Bănățean, la secțiunea învățământului preuniversitar. Diploma de excelență cu plachetă mă onorează și mă obligă în același timp, mai ales în contextul în care în acest an marcăm 60 de ani de învățământ liceal. În acest timp Liceul Bănățean și-a creat o personalitate distinctă, devenind în ultimii opt ani o școală modernă, complexă, compatibilă cu unități de învățământ similare la nivel european. O școală orientată spre cultivarea tradițiilor învățământului zonal și deschisă, în același timp, la tot ceea ce înseamnă nou în context european, preocupându-se de formarea generațiilor viitoare. Reprezintă o instituție de educație și formare care școlarizează toate niveluri de învățământ preuniversitar, conștientă de eforturile depuse de unele guverne ale României față de școala românească. Eforturi pe care ni le-am asumat cu toții, cadre didactice și parteneri. Am pornit pe acest drum de la ideea exemplului personal. Convingerea mea a fost că fiecare dintre colegii mei este o valoare ce trebuie convertită în alte valori. Despre Liceul Bănățean și despre cadrele didactice care s-au implicat cu responsabilitate și dăruire profesională aș putea să vorbesc foarte mult. Totul s-a materializat anul trecut prin primirea certificatului de „Școală europeană”. Suntem conștienți cu toții că răspundem pentru produsul finit, că răspundem pentru elevul care promovează examenele naționale și are cunoștințele necesare de integrare pe piața muncii. Înainte de a încheia vreau să mulțumesc încă o dată pentru activitatea desfășurată în arealul Banatului montan și vă asigur că prin tot ceea ce vom face în Banatul de munte vom aduce rezultate excelente, astfel ca serviciile educaționale ale Liceului Bănățean să fie de calitate și beneficiarii direcți și indirecti să fie mulțumiți.”

Editrh NEMOIANU

„VIAȚA NU E DE VÂNZARE” -CEA MAI BUNĂ ACTIVITATE LA NIVEL JUDEȚEAN DIN „SĂPTĂMÂNA ALTFEL”

Prof. OTILIA ȚICHELEA

„Viața nu e de vânzare”, campanie împotriva traficului de persoane, derulată de Liceul Bănățean Oțelu Roșu în perioada 1 - 5 aprilie a fost desemnată cea mai bună activitate la nivelul județului Caraș-Severin din cadrul Săptămânii „Să știi mai multe, să fii mai bun!”. Astfel liceul Văii Bistrei s-a calificat la competiția națională, unde va concura cu alte școli de renume din țară. „În urma disponibilizărilor masive în Oțelu Roșu, una din trei persoane are un membru în familie care este plecat în țări precum Italia, Germania sau Spania, pentru a îngriji pe bani mai mulți, decât în țară, bătrâni, sau să lucreze în construcții, ori agricultură. Toți sunt

posibile victime. Astfel, noi le-am oferit câteva informații înainte de a călători, astfel încât să nu devină victime ale traficantilor” afirma Nicoleta Romănu, una din elevele voluntare.

Îmbrăcați cu tricouri inscripționate cu mesajul campaniei, și purtând afișe, tinerii au parcurs traseul Liceul Bănățean - centrul civic. În fața Casei de Cultură au organizat un flash-mob. Timp de câteva minute au stat nemișcați încercând să atragă atenția asupra mesajului campaniei. Ei au împărțit de asemenea trecătorilor peste 200 de pliante cu sfaturi preventive utile.

„Viața nu e de vânzare” a fost realizată împreună cu Agenția Împotriva Traficului de Persoane - Centrul Regional Timișoara prin intermediul Cabinetului de Asistență Psihopedagogică din școală și a mai cuprins videoproiecția filmului „Exit” cu mărturiile ale unor victime din România și Bulgaria, dezbateri, discuții și realizarea unei expoziții în holul de la parterul liceului. Siluete aproape de mărimea naturală confecționate de către elevi au prezentat vizitatorilor caracteristicile personajelor implicate în trafic, precum și mărturiile ale victimelor.

Campania elevilor de la Liceul Bănățean a fost oferită drept exemplu de bună practică în cadrul rețelei naționale de antitrafic alcătuită din structuri ale Ministerului Apărării și Internelor și ONG-uri specializate pe combaterea și prevenirea fenomenului.

BAZAR CARITABIL DE PAȘTE

Prof. MIHAELA FALĂ

Consiliul Elevilor și Asociația Părinților de la Liceul Bănățean au organizat în zilele de 29 și 30 mai, la Casa de Cultură, alături de grădinițele și școlile primare și gimnaziale din oraș, prima ediție a Bazarului Caritabil de Paște.

La standurile special amenajate au fost expuse spre vânzare decorațiuni de Paște, felicitări, icoane pictate pe sticlă, tablouri, produse de patiserie, toate realizate de elevii instituțiilor implicate. Suma adunată va fi direcționată spre elevii cu situație materială precară, cât și spre tinerii cu potențial în performanța școlară.

Evenimentul, organizat în preajma Sărbătorilor Pascale, completează seria acțiunilor caritabile desfășurate de Liceul Bănățean.

De asemenea, expoziția de decorațiuni de Paște din centrul civic al orașului a fost completă de un iepuraș de mari dimensiuni, realizat de către elevii de la Liceul Bănățean.

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul primar Gabriel Ilaș, invitat de onoare la Gala Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

fertilizării in vitro românești, caricaturistul Ștefan Popa Popa's.

Invitatul de onoare al președintelui de onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Sorin Frunzăverde, a fost primarul comunei Cenei, domnul Gabriel Ilaș. Prezent la acest eveniment de înaltă ținută, domnul primar Gabriel Ilaș a reprezentat cu cinste comuna pe care o păstorește.

CARMEN POPESCU

OAMENI CE FAC CINSTE LOCULUI ÎN CARE S-AU NĂSCUT

DARIA NICHITEANU

Ștefan Jäger, renumitul pictor bănățean s-a născut la 31 mai 1877 la Cenei și a decedat în 16 martie 1962 la Jimbolia. A fost supranumit și „pictorul șvab”, cunoscut pentru picturile sale care descriu istoria, viața, tradițiile și obiceiurile șvabilor bănățeni.

Ștefan Jäger a fost fiul bărbierului Franz Jäger și al Magdalenei Schuller din Cenei. La vârsta de 12 ani, în 1889, a fost dat la școala privată pentru băieți

„Franz Wiesznors” din Timișoara. 4 ani mai târziu a mers la liceu în Seghedin (1893-1895), unde și-a descoperit pasiunea pentru pictură.

La vârsta de 18 ani merge la o școală de artă din Budapesta, unde studiază și este influențat de pictori faimoși precum profesorul Ede Balló, Greguss sau Bertalan Székely. În aceeași perioadă tatăl lui Ștefan se îmbolnăvește foarte tare și nu mai poate să-l susțină financiar pe acesta. Moare în 1910. Pentru a-și putea continua studiile, Ștefan găsește o slujbă de tutor la o familie bogată din Budapesta.

Primele picturi i-au fost cerute de galeria privată „Almasy” din Budapesta, unde motivele religioase, natura statică și peisajele lui Jäger se dovedesc foarte căutate. Mai departe, primește diferite comenzi pentru icoane și altare din orașele Arad sau Jazowa.

La începutul secolului 20, Jäger era deja cunoscut. În 1906 pictează prima sa mare lucrare, „Colonizarea șvabilor” (*Die Einwanderung der Schwaben*). Lucrarea a fost comandată de satul bănățean Cărpiniș (atunci *Gertjanosch*). Șvabii de aici au strâns bani într-o chetă pentru plata lui. Succesul acestei lucrări îi aduce lui Jäger o a doua comandă de la Cărpiniș. Pentru această lucrare însă, întreprinde o călătorie în Germania, unde vizitează numeroase localități, mai ales Ulm, Stuttgart și Nürnberg, pentru a observa obiceiurile și costumele populare ale strămoșilor șvabilor bănățeni.

Odată cu terminarea studiilor în arte, Jäger întreprinde și alte călătorii, în Germania, Austria și Italia. Totuși, în 1910 decide să se stabilească definitiv în Banat, la Jimbolia, localitate mare și importantă a șvabilor bănățeni (atunci numită *Hatzfeld*). Va petrece restul vieții aici. Între 1914-1918 merge la război și luptă pe frontul din Dalmația. După război se întoarce la Jimbolia.

Cu timpul devine faimos în Banat, unde i se duce numele de „pictorul șvab”. Ștefan Jäger se stinge din viață pe data de 16 martie 1962 și este înmormântat la Jimbolia, lângă mama sa Magdalena, decedată în 1927. Jäger nu a fost niciodată căsătorit și nu a avut urmași.

În Cenei încă stă în picioare casa în care a văzut lumina zilei faimosul pictor, străjuită la intrare de o placă comemorativă.

ȘCOALA DIN CENEI LA CONCURSUL „NOI ȘI MEDIUL”

DUMITRU SNEJANA, ELEV ÎN CLASA A VIII-A

La Colegiul Silvic „Casa Verde” a avut loc în data de 27 aprilie 2013 concursul „Noi și mediul”, pentru școli gimnaziale și licee, care a ajuns la a IX-a ediție. Școala noastră a participat și anul acesta, fiind reprezentată de elevii Dumitru Snejana (clasa a VIII-a), Dumiter Andrei (clasa a VIII-a), Bene Cătălin (clasa a VII-a) și Cojocar Daniel (clasa a VII-a). Ca rezervă a fost înscrisă eleva Todorov Tania (clasa a VIII-a).

Concursul a început cu proba de orientare turistică, la care echipa școlii noastre a obținut cel mai bun timp, și s-a plasat pe primul loc. Rezultate foarte bune a obținut și Dumitru Snejana la proba teoretică, reușind să adune maximum de puncte. Ultima probă a constat, ca de obicei, în adunarea și colectarea deșeurilor de pe spațiile verzi din zona liceului (Pădurea Verde), la care au participat toții elevii înscriși în concurs, inclusiv elevii de rezervă. La sfârșitul concursului, s-au afișat rezultatele, iar școala noastră a obținut locul I, fiind premiată cu diplome și o cupă.

ÎMPUȘCAT ÎN DECEMBRIE 1989

Luca Ștefan s-a născut în 24 august 1959 la Cenei. În 17 decembrie 1989 a fost împușcat în brațul drept și în torace. Acesta povestește: „Duminică după-masă, era în 17 decembrie 1989, împreună cu nevasta (Luca Georgeta), am ieșit pe Calea Girocului. Pe stradă era multă lume care se perinda în sus și în jos. În intersecția dintre Calea Girocului și Ștefan Plăvăț (acum Liviu Rebreanu) erau vreo 6-7 tramvaie blocate. Un tractor cu roțile dezumflate și cu pari în remorcă bloca jumătate din șoseaua care vine dinspre Spitalul Județean. Vizavi de poșta din Calea Girocului erau patru tancuri abandonate, cu butoaiile de motorină sparte. Pe jos era plin de motorină. (...)”

Am ajuns pe la strada Ștefan Stâncă atunci când a început să se tragă, cred că dinspre tancuri. Se auzeau gloanțele cum loveau stâlpii și blocurile. Pe strada Ștefan Plăvăț, dintr-o mașină Carpați de armată, au început să sară soldați care imediat luau poziție de tragere pe burtă, cu fața spre tancuri. Ne aflam între două grupuri de soldați: cei care sărise din mașină, aflați lângă florărie, între semafoare, și cei din zona tancurilor. Lumea a început să fugă, să se adăpostească. Nevasta a mers înainte. Deodată am văzut-o ghemuindu-se cu mâna la ochi și spunându-mi: «Fane, nu mai văd!». Când am vrut să o ajut, am simțit o căldură puternică pe corp și pe picior și am văzut că sunt plin de sânge. Am căzut. Încercând să mă ridic am simțit o durere puternică și mi-am pierdut cunoștința. Soția, după ce și-a revenit (din rikoșeu, niște schije de la un glonte i-au intrat în ochi), văzând că eu sunt la pământ, a cerut oamenilor prezenți ajutor, dar, pe moment, nimeni n-a avut curajul să iasă din bloc. După câteva minute, o femeie a ajutat-o pe soție să mă târască în casa scării, unde am primit primul ajutor.”

Dinu BARBU

Fragment din „Mic atlas al județului Timiș”

Foaia F de Lugoj

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Primul academician din istoria Lugojuului modern, premiat de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

Prof. univ. dr. Ion Boldea a desfășurat încă din tinerețe o intensă activitate științifică, publicând articole, studii de specialitate în diferite reviste din țară și străinătate. A publicat peste 40 de articole în reviste americane și englezești și a participat la peste 30 de conferințe internaționale. Profesorul Ion Boldea a inventat și a realizat în țară primul vehicul pe pernă magnetică din lume cu motoare liniare sincrone performante. A inventat o oscilomașină liniară, brevetată în SUA și alte 32 de țări, care se află pe piața mondială. A realizat 19 patente, 18 românești și unul american și internațional cu produs în fabricație cu desfacere internațională. Iar lista realizărilor acestui mare academician poate continua. Scopul nu este acela de a-l lăuda, nici de a justifica, ci de a face cunoscută valoarea unui om care, asemeni altor lugojeni cu rezultate deosebite, s-a ridicat din mijlocul dumneavoastră. „Când am aflat din volumele de corespondență dintre Sigmund Freud și Carl Gustav Jung, acești doi mari exploratori ai omenescului, avertismentul lui Jung «Nu arăți cu adevărat recunoștință unui profesor rămânând numai un simplu elev», m-am gândit brusc la următorul laureat al Galei noastre. Este exact ceea ce transmite domnia sa, prin întreaga sa activitate universitară, studenților săi. Înainte de a rosti numele acestui distins academician, vă atenționez că acest

Cetățean de onoare al Lugojuului are o carte de vizită atât de impresionantă, încât, instituția noastră este onorată că domnia sa a acceptat gratitudinea noastră. Cred că se cuvine ca primarul de azi al Lugojuului să întoarcă bruma de recunoștință și să se îmbrățișeze frate cu frate, pe scena acestui teatru”, a spus președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, scriitorul Vasile Todî, în prezentarea făcută Acad. Ion Boldea.

Pentru toată munca sa susținută, pentru tot ceea ce a oferit României, dar și pentru cinstea pe care ne-a făcut-o peste hotare, în data de 16 mai, în orașul său natal, Lugoj, Acad. Ion Boldea a fost premiat cu diploma și placheta de excelență. Emoțiile au fost cu atât mai puternice cu cât, pentru un moment în infinitul timpului, fratele său, primarul Francisc Boldea a fost cel care i-a înmănat premiul. Prezentarea laureatului de primarului municipiului Lugoj, ing. Francisc Boldea, un moment de suflet, s-a desfășurat între emoție și recunoștință: „suntem trei frați, am rămas fără mamă când eu am avut trei luni și el trei ani. El ne-a învățat pe toți, a fost cel mai mare între noi, cea mai mare valoare, cu nicio medie de nouă, cu concursuri naționale și internaționale câștigate, primul academician din istoria Lugojuului.”

Replica Prof. univ. Ion Boldea pentru prezentarea făcută, dar și pentru distincția acordată a fost făcută pe un ton modest – având în vedere toată activitatea științifică derulată – de un om valoros, conștient de propria sa valoare dar, care, datorită erudiției sale, învățat cu măsura. „Dragii mei, eu sunt un simplu dascăl de țară, la Politehnica din Timișoara. Pe mine mă doare în fiecare zi tot mai tare propria prostie, ignoranță, răutate, care mă vizitează câte puțin, ca pe fiecare om. Și mă doare sărăcia comunității noastre. Dragii mei, o comunitate nu merită să existe așa cum e organizată, dacă nu realizează și libertate, și prosperitate. Nu știu ce pot face să merit premiul pe care l-am primit. Și mă gândesc ce pot face să-l merit. Mă întreb, dacă ne adunăm, dacă discutăm despre viitorul Banatului, cât din identitate cedăm, ce este identitatea noastră, ce facem ca această înțelegere ocultă cu sărăcia să înceteze într-o generație? Eu cred că regiunea Banat poate face acest pas înaintea tuturor, dacă ne punem capul împreună. Vă rog, pe viitor, să lucrăm la proiecte comune.” Discursul domniei sale atât de profund și de actual, precum și preocuparea pentru societatea în care trăiește au făcut ca auditoriul să-l aplaude minute bune, dovedind astfel că nu este singurul care simte în acest fel.

GRAȚIELA CÎLNIC

POEZIE ÎN GRAIUL NOSTRU DE ACASĂ

STAI MĂI MEREUȚ, PĂRINCE!

SORIN OLARIU

Popa nostru dânc comună, un zdrăhon prăcum îi calu
Are-o pacimă năroadă să să jioașe d-a fotbalu.
Și să știț că dom părințe parcă-i stălp în apărare,
Măi cu samă când cu lopta traje-n sus o lumânare.

Ghibiți-l strâgau: Șenilă, că dă vreunu-l întreșea,
Cu bocanșii pî la oasă una-două-l spovegea.
Da-ntr-o zi să nimerisă baș dă meciu ăl măi mare
Să-ș cam baje dracu coada și să aibă-o-nmormântare.

Că pă moșu Gin Coleașă, baș în sara dă Ispas,
L-o călcat un tren pă gegit, când să scărpina în nas.

Șe să facă? Luă comanda!... Da' cu gându la fotbal
Ți-i grăbea pă ăi cu mortu la mormințu dă supt geal.

Că pă lângă toace așcea era cheț în mesărie,
Că scurta la stâlpi și slujbe ca și cum rătuji la vie:
- Dușe-ț mortu măi cu viață! îi zorea pă oamini, frace,
C-avea țoalilii și lopta pitulace supt ornace.

- Haida, haida, măi cu viață, răgicăț măi iuce scara!
Pune umăru, na Niele, până nu ne-apucă sara!
- Stai măi mereuț, părințe, zăsă Nielu ofticat,
Șe ne tot alerji cu mortu? Că do' nu l-am fost furat!

Din albumul cu amintiri

Lugoj 1903 - Plaza Izabella

PENTRU OASPEȚII ȚĂRII BANATULUI

MELANIA RÂNCEANU

Graiul bănățean este o ramură principală a adunării de graiuri dacoromâne nordice. Este de asemenea ramura nordică a graiului sârbesc al limbii române, fiind vorbită în regiunea Banat din România și

districtele Banatul de Sud și Banatul Central din Voivodina (Serbia). De asemenea, graiul ungurean, vorbit de o parte a românilor timoceni, este o variantă a graiului bănățean. Graiul bănățean și româna standard sunt ușor inteligibile, dar există diferențe de vocabular, mai accentuate în cazul vorbitorilor din Serbia.

Graiul țiganilor băieși, care trăiesc în vestul Ungariei, centrul și vestul Croației, precum și în nord-vestul Serbiei (vestul Voivodinei) este o formă arhaică a românei bănățene (având în vedere că aceștia au părăsit Banatul acum 200 de ani și mai mult) împeștrită de împrumuturi din maghiară, croată, sârbă și germană.

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Recunoștința valorii a strălucit la Lugoj

Agerpres - Constantin Duma

La Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj a avut loc, joi, 16 mai 2013, gala anuală a premiilor acordate de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric pentru mai multe personalități, din domenii diferite, care prin activitatea depusă au contribuit la creșterea prestigiului și demnității Țării Banatului.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Nicolae al Banatului și împreună cu Preasfințitii Părinți Lucian al Caransebeșului și Paisie Lugojeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, la acest eveniment a participat și Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Alături de mari personalități ale lumii culturale, educaționale și administrative din zona Banatului, în special (cum sunt caricaturistul Ștefan Popa Popa's, Academicianul Ion Gheorghe Boldea, poetul și scriitorul Șerban Foarță, Primarul Aradului Gheorghe Falcă, istoricul Victor Neumann, muzicologul Dumitru Jompan, și mulți alții), dar și din afara acestei regiuni, pentru prima dată (Domnul Ion Caramitru, Directorul Teatrului Național din București, Președintele UNITER-ului, din anul 1990 și fost Ministru al Culturii, între anii 1996-2000), între laureații din acest an s-a numărat și Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, căruia i-au fost înmânate Diploma de Excelență cu plachetă, de către Preasfințitul Părinte Episcop Lucian al Caransebeșului, cel care a și propus Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric acordarea acestor distincții atât pentru reprezentanții spirituali ai românilor ortodocși din Ungaria, cât și din Serbia, regiuni aflate la confluență cu zona Banatului. Despre Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, Preasfințitul Părinte Episcop Lucian al Caransebeșului a spus: „cel care va primi următoarea diplomă

de excelență cu plachetă din partea Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric s-a născut în Chelmacul Aradului și propovăiește Cuvântul Lui Dumnezeu românilor ortodocși din Ungaria. Preasfinția sa se ostenește cu timp și fără timp în slujba Bisericii Ortodoxe Române, păstrând candela credinței strămoșești și a românismului în Ungaria. Este un om al rugăciunii, al slujirii Lui Dumnezeu și a aproapelui, un om de misiune creștină. Îl felicităm, îi mulțumim și îl prețuim.”

Preasfințitul Părinte Siluan a adus mulțumiri atât celor care au propus, cât și celor care au hotărât acordarea acestei distincții, ce onorează în mod deosebit nu doar o anumită persoană, ci și pe toți românii ortodocși din Ungaria, pe care îi reprezintă. „Preasfinția voastră, distinse domnule președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, distinse oficialități, dragi lugojeni, mă simt deosebit de onorat și aproape neîncrezător că această distincție, într-o seară de gală, mi-a fost oferită și mie. Mie, unuia prea mic dintre slujitorii Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române, care am crescut undeva la marginea Banatului, la țară și care am cunoscut dragostea părinților și a bănașenilor mai întâi, în mediul familial. Dumnezeu a rânduit să ajung la Facultatea de Teologie pentru a-L cunoaște mai bine, Dumnezeu a rânduit să cunosc în biserică oameni deosebiți, Dumnezeu mi-a îndrumat pașii spre alte meleaguri la care nici nu mă gândeam. Mi-am dat seama în timp cât de mult înseamnă identitatea românească pentru cineva care s-a născut român, ortodox pe deasupra și ce mare e darul Lui Dumnezeu: darul credinței și al identității naționale. Dumnezeu a rânduit să-i descopăr pe românii din Ungaria și împreună cu ei, care se simt foarte atașați de Biserica noastră, am descoperit bunătatea Lui Dumnezeu. Mă simt deosebit de onorat pentru că, iată, v-ați gândit la mine.”

Agerpres - Constantin Duma

Agerpres - Constantin Duma

IOLANDA OGREANU

„RUGA DE LA ORAȘ” ÎN MUNICIPIUL DE PE TIMIȘ ȘI SEBEȘ

RUXANDRA PĂCURARIU

În prima Duminică după Sfintele Paști, Duminica Tomii, Catedrala episcopală din Caransebeș și-a prăznuit hramul.

Sărbătoarea a început la orele dimineții printr-o procesiune a soborului de ierarhi, preoți și diaconi, alături de numeroși credincioși, de la reședința episcopală, la Catedrala episcopală cu hramurile „Învierea Domnului” „Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul” din Caransebeș.

Sfânta Liturghie solemnă a fost oficiată de către ÎPS Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, înconjurat de un sobor de ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române alături de un impresionant sobor de preoți și diaconi, în prezența lucrătoare a Moaștelor Sfântului Cuvios Antonie cel Mare de la Iezerul Vâlcii, aduse în Episcopia Caransebeșului de către o delegație a Arhiepiscopiei Râmnicului condusă de PS Emilian Lovișteanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului. Din soborul de ierarhi au făcut parte ÎPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, ÎPS Timotei, Arhiepiscopul Aradului, PS Lucian, Episcopul Caransebeșului, PS Nicodim, Episcopul Severinului și Strehăiei, PS Sebastian, Episcopul Slatinei și Romanaților, PS Visarion, Episcopul Tulcii, PS Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, PS Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei, PS Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, PS Paisie Lugojeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și PS Emilian Lovișteanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului.

La slujbă au participat autorități centrale, județene și locale, civile și militare, slujitorii altarelor din Caransebeș, însoțiți de credincioși, tineri și copii, precum și sute de credincioși din localitate și împrejurimi, înveșmântați în costume populare, foarte mulți împărtășindu-se cu Sfintele Taine. Printre cei prezenți s-a numărat și președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, scriitorul Vasile Todî, la invitația PS Lucian, Episcopul Caransebeșului.

Cuvântul de învățătură i-a aparținut ÎPS Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, iar răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Armonia” al Arhiepiscopiei Tomisului, care a venit în municipiul de pe Timiș și Sebeș cu binecuvântarea ÎPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului.

La final, a fost prezentat în piața din fața catedralei, un scurt moment folcloric, iar apoi, potrivit tradiției locale, Marcel Vela, primarul Municipiului Caransebeș, a deschis „Ruga de la Oraș”.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul primar Ioan Micurescu, laureat al Galei Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

An de an, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric prin președintele Vasile Todî, își păstrează promisiunea făcută la prima ediție: să premieze oameni care trag brazdă în destinul Banatului Istoric. Iar pentru că numărul valorilor din Banat scade cu fiecare an, să-i cinstim cum se cuvine pe cei care au rezultate deosebite. Așa se face că în acest an, printre cei care întregesc rândurile laureaților Galei Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric se numără și primarul comunei Bata, domnul Ioan Micurescu. Domnia sa și domnul Gheorghe Falcă, primarul municipiului Arad sunt singurii reprezentanți ai administrației locale care au fost premiați cu diploma și placheta de excelență pentru efortul depus în slujba comunității pe care o conduc. Despre primarul nostru, domnul Ioan Micurescu, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, scriitorul Vasile Todî spunea: „diploma și placheta de excelență se va înmâna tot unui arădean, astfel încât, cele două premii pentru administrație pleacă în județul vecin. Înainte ca domnul Ioan Guțu, primarul comunei Birchiș, să ne facă cunoscut numele, vreau să vă spun că soția viitorului laureat i-a veșnicit numele într-o carte frumoasă. Acolo, în acea carte, l-am întâlnit eu cu adevărat pe acest om care, cu un simplu surâs, poate duce de nas orice... supărare.”

Hotărât, ca un bănățean adevărat, domnul primar Ioan Micurescu a urcat pe scenă și și-a primit premiul. Printre emoțiile inerente acestei distincții, domnia sa a adresat auditoriului câteva cuvinte. „Bade Ioane mi se spune, grație unui roman realizat de scriitoarea Delia Micurescu, unde surprinde pasiunea mea pentru viața la țară. Vin dintr-un sat de pe Valea Mureșului, acolo unde se desprinde Banatul de Ardeal și noi, cei de malul stâng al râului Mureș suntem considerați bănățeni și am și aparținut, până la împărțirea teritorială, județului Severin cu reședința la Lugoj. Vă mărturisesc că până la cei 60 de ani am mai participat la întâlniri de suflet, la înmânări de premii, dar întotdeauna am fost acolo, am ascultat și am aplaudat. Bănățenii sunt oameni mândri și făloși, iar eu, bănățean fiind, mă bucur că azi sunt aici să primesc acest premiu de excelență. Domnul primar Francisc Boldea amintea că nu putem mulțumi pe toată lumea. Eforturile în administrație sunt mari. Eu, pentru faptul că am fost convins să candidez în urmă cu cinci ani, am să mulțumesc și acum, ca și altădată, celui ce mi-a îndemnat pașii, primarul municipiului Arad, domnul Gheorghe Falcă. Iar pentru că domnia sa care păstorește 180 000 de locuitori a vorbit 3 minute, eu la 1 800, cred că timpul mi-a expirat. Mă retrag convins că această diplomă de excelență cu plachetă obligă, sunt conștient de asta. Vreau să mulțumesc soției mele care este alături de mine, mă susține și se implică activ în viața satului meu și celor două fete, care au venit să mă susțină astăzi. Mulțumesc și celor care m-au propus, celor ce m-au validat și mulțumesc dumneavoastră că m-ați ascultat.”

AIMEE LAZĂR

Din vremuri demult apuse

MILENA LAZIC

La marele act al Unirii din 1918, Bata a avut ca „reprezentant al poporului” pe Eftimie Deac, „bătrân de frunte, cu minte ascuțită și cu dragoste de neam”, silviculor al domeniilor moșionesti. În sat, Unirea s-a sărbătorit cu înflăcărare. În acea duminică, la horă, feciorii au purtat culorile sfinte ale tricolorului, iar fetele și-au împodobit sumnele cu „pecegi” (element de vestimentație tradițională), cu panglice tricolore, iar „cica” și „cingătoarea” tot cu tricolor le-au împletit. Astăzi, păstrăm cu recunoștință la muzeul școlar din sat „sumna cu pecegi” cu tricolor a tărăncii Ienășel Zamfira din Bata, purtată la hora din sat, în semn de solidaritate, frăție și iubire de neam cu cei plecați la Alba-Iulia să consfințească Marea Unire.

În anul 1918, după terminarea primului război mondial, Antoniu Marius Mocioni de Bulci a împrăștiat țărani din satul Bata cu pământ de la domeniile sale. A doua împrăștiare, în anul 1945, este săvârșită de Ionel Târcea Moasoni, secretar regal.

Creațiile spirituale ale bătrânilor dovedesc că „Miorița” s-a născut și la Bata. Aici, vrednicul preot Ambroziu Jurma descoperă una dintre cele mai vechi variante ale baladei pastorale în colindele dubașilor, „Păstă al vârfuț gi munce”, pomenită de scriitorul Duiliu Zamfirescu la Academia Română din București (1906) în discursul său privind Folcloristica română. La Bata, de Crăciun, s-au cântat pe vremuri 365 de colinde, fiecărei zile fiindu-i închinată o colindă (Colinda Crăciunului, Colinda Colacului, a Bogatului, a Săracului, a Tinerilor Înșurăței, a Jupânesei, a Ghizdoanei neveste (văduvă), a Cerbului, a Vânătorilor lui Pillat). Corurile învățătorului Alexandru Lugojan, ale lui „moșu” Sârbu, ale poetului Constantin Ilica și ale cântărețului de strănă Luncan Victor, cât și tariful lui George Marina străbat peste ani, dovedind faima înzestrării spirituale ale bătrânilor.

CASA DIN BATA, AFLATĂ LA MUZEUL SATULUI BĂNĂȚEAN, A ÎMPLINIT 267 DE ANI

CEA MAI VECHIE CONSTRUCȚIE ȚĂRĂNEASCĂ DIN PERIMETRUL AMENAJĂRII SE REGĂSEȘTE PE LISTA MONUMENTELOR EUROPENE

GERHARD BINDER

Plămânul verde al Timișoarei include unul dintre cele mai bine întreținute ecosisteme din țară. Muzeul Satului Bănățean de la Pădurea Verde, cu cele 10 unicate arhitecturale românești, este în prezent singurul centru de promovare a artei populare autentice și cea mai complexă amenajare culturală etnografică din România. Aici se află cea mai veche casă românească din Banat și din țară: casa țărănească din Bata.

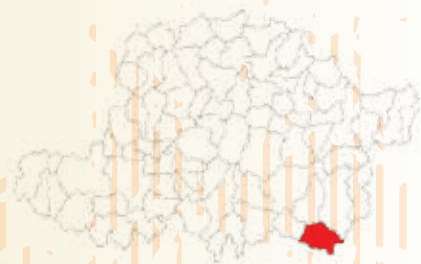
Undeva în nord-estul orașului, acolo unde străjuiește străvechea pădure, dându-ne fiecăruia dintre noi câte o gură de aer curat, se află poarta de intrare în cel mai apropiat sat, măsurat din centrul orașului Timișoara. Este satul în care, în doar câteva minute, poți ajunge chiar și cu tramvaiul, dintr-un centru aglomerat și cuprins de febra prefacerilor urbanistice de ultimă oră. Cel mai frumos sat îl găsești, așadar, aici, la o aruncătură de băț și chiar de la intrare te întâmpină gazdele cu zâmbetul ospitalității bănățene. E mic, e mare satul? Nu-l poți cuprinde, firește, dintr-o privire, nici chiar din mai multe, dar cu siguranță, aici te simți ca acasă, cu bănățenii „în foalele lor”. Dacă în sufletul poetului „veșnicia s-a născut la sat” și dacă românul e născut poet, atunci ea, veșnicia, a fost cândva încredințată scriiturii, musai, de un cărturar cu condeiul însuflețit de iubirea de sat și de țaran... În fiecare din casele acelea s-au păstrat și tăciunii din vechime. Piesa de rezistență este fără puțință de tăgadă, cea mai veche construcție țărănească văzută vreodată pe aceste meleaguri, casa din Bata, de pe la 1746.

Casa aparține primului tip de locuință bicelulară, este construită din lemn aparent, pe fundație din piatră, având planul compus din tindă, camera de locuit și o prispă (târnat). Continuă pe latura lungă, sprijinită pe stâlpi din lemn frumos cioplit. Acoperișul este în patru ape, cu pinion la fațada spre uliță, învelitoarea fiind din paie clădite cu furca și călcate cu piciorul. Pereții sunt construiți din bârne de gorun, fasonate manual, îmbinate la colțuri în cheutori românești, lipiți, doar în interior, cu lut și albiți cu var. Podeaua este din pământ bătut. Intrarea se facea prin tindă unde se găsește sistemul de încălzit și gătit, vatra cu hornul deschis și gura de foc a sobei oarbe din camera de locuit. Toate ferestrele sunt mici, protejate la exterior de obloane simple, din scânduri. În curte, 3 coșnite de albine se află sub un adăpost din lemn.

Este obiectivul cel mai vechi și a fost transportat în muzeu odată cu înființarea acestuia, în 1970.

Foaia de Anina

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ANINA PENTRU OASPEȚII EI

LISANDRA GRIGORESCU

Anina, în germană Steierdorf-Anina, în maghiară Stájerlakanina, este orașul situat în inima munților Aninei. Anina, a fost un oraș preponderent minier, care s-a dezvoltat în jurul exploatărilor de huilă. În perioada de după 1989, a înregistrat un puternic regres economic. După alegerile locale din 2012, primarul orașului este Gheorghe Romănu.

A fost declarat oraș în 1952.

În anul 2002, în Peștera cu Oase de lângă Anina, au fost descoperite cele mai vechi rămășițe ale omului modern din Europa, numit Ion din Anina, cu o vechime de circa 40.000 ani.

Deși infrastructura turistică la standarde acceptabile aproape că lipsește în zonă, în apropiere se află o serie de obiective turistice ce merită atenție:

- Peștera Buhui, cu cel mai lung curs subteran din România, și Lacul Buhui, primul lac artificial din România;

- Cheile Minișului cu Cascadă și Izbulul Bigăr;
- Calea ferată Oravița-Anina - prima cale ferată montană de pe cuprinsul României, dată în funcțiune în 1863, numită și Semmeringul Bănățean;
- Lacul Mărghitaș.

ECHIPA DE HANDBAL FEMININ A LICEULUI MATHIAS HAMMER ANINA ATUNCI CÂND A DEVENIT CAMPIONA JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN

TEODORA GRUICI

Prof. Manole Vrînceanu și Cătălin Carabin, au pregătit următorul lot: Craiovan Alexandra, Pop Valentina, Neagu Iasmina, Trăilă Isabela, Curcudel Loredana, Tătărașanu Andreea, Gherman Andreea, Pantelimon Simona, Surugiu Ana și Rotaru Ana.

ȘTIAȚI CĂ...

EMILIA FILIP

Stema orașului Anina, se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tăiat și despicat.

În prima partiție, în câmp albastru, se află o gură de mină de argint, cu negru, plasată central, în care broșează două ciocane de aur.

În câmp inferior, pe fond verde, în partea stângă, se află un cap de cerb privind spre dreapta, de argint.

În câmp inferior, pe fond verde, în partea dreaptă, se află un pod de argint cu două piloane vizibile.

Scutul este trimbrat de o coroană murală de argint cu trei turnuri crenelate.

Semnificațiile elementelor însumate:

Mina este simbolul reprezentativ al localității, vechi centru minier.

Podul reprezintă un vechi monument istoric al orașului.

Cerbul semnifică bogăția cinegetică a zonei.

Coroana murală cu trei turnuri crenelate semnifică faptul că localitatea are rangul de oraș.

Minunile Aninei

Foto: Dușan BAISKI

Cascada Bigăr, una dintre cele mai frumoase din România, se află în județul Caraș-Severin, între localitățile Anina și Bozovici, pe Cheile Minișului, în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. Este formată de un afluent al râului Miniș. Accesul este extrem de facil, cascada aflându-se la câțiva metri de șosea, la punctul numit „Paralela 45”.

ZIUA RECUNOȘTINȚEI BĂNĂȚENE, O SĂRBĂTOARE ÎNVĂLUITĂ ÎN LUMINA VALORII

Într-o lume tot mai tulbură, în care cultura și valoarea adevărată sunt învăluite în negură, iar personajele pentru care o carte se reduce la copertă sunt luate drept model, s-a găsit o instituție care să redea aura și lumina excelenței, să o ridice înapoi pe pedestalul de pe care nu trebuia să cadă niciodată. Și asta pentru că ignorând valorile, personalitățile care au pus o piatră de fundament în domeniul în care activează, ne negăm prezentul și viitorul. Plecând de la acest gând, în urmă cu 5 avea loc în orașul-stațiune Buziaș prima Gală a premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, în care erau premiate elitele Banatului. De atunci, anual, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric a organizat Gala fără întreruperi, prin forțe proprii, refuzând sprijinul material al „negustorilor de mărunțișuri”, după cum însuși președintele Uniunii, scriitorul Vasile Todî, sublinia. Iată că, menținând această tradiție, în acest an am ajuns la cea de-a V-a ediție, o ediție desfășurată în capitala culturală a Banatului, Lugoj, în data de 16 iunie. Iar pentru că unii dintre dumneavoastră nu ați fost prezenți, vom face o trecere în revistă a impresiilor lăsate de Gala Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric invitaților și laureaților care au urcat pe scena Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj.

„Am reușit să strângem în jurul nostru toată elita bănățeană”

Sorin FRUNZĂVERDE
Președinte de onoare al
Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Agerpres - Constantin Duma

„Am venit la Gala Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric cu așteptări confirmate. Încă o dată, Gala a fost un eveniment de ținută, a fost onorată cu prezența de toți laureații, care vin din domenii diferite. Nu întâmplător anul acesta am fost foarte selectivi. Au fost mai puține premii decât în alți ani, fiecare premiu vizând, de fapt, un domeniu: medicina, istoria, arta, administrația – pe diverse paliere, educația, de asemenea, pe paliere. Cred că este în acest moment unul din evenimentele cele mai rigurose organizate nu numai pentru un colț de țară, pentru patru județe, ci din România. Eu cred că ne propunem o euroregiune, nu în accepțiunea de astăzi, ci în accepțiunea istorică a acestei entități teritorial-administrative, care s-a dezvoltat de-a lungul timpului comun și, sigur, datorită unor capricii ale istoriei, s-a ajuns în situația în care s-a ajuns. Ne asumăm această situație, respectăm lumea în care ne aflăm, dar ne și place să ne afirmăm rădăcinile comune. Ne place să facem afirmația că recunoștința se regăsește doar la bănățeni, nu este chiar așa. Totuși, noi am reușit să strângem în jurul nostru toată elita bănățeană, iar aceasta

este meritul lui Vasile Todî. Sigur, am vorbit despre această realizare abordând-o din prisma Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Cred însă în acest moment că Uniunea reprezintă publicațiile - de mare calitate - pe care le editează, care fac parte din conștiința Banatului de peste tot, dar Gala este ceva mai larg. Faptul că la această Gală vin asemenea personalități spune totul. Este un fenomen mai larg, un fenomen de afirmare a elitelor, iar pentru Banat este o atitudine binevenită, ce poate fi extinsă la nivelul României, respectând realitatea politică, statală.

Despre locul unde se va desfășura Gala anul viitor nu pot încă să vă dau amănunte, Senatul trebuie să delibereze asupra acestui lucru. A existat ideea de a permanentiza la Buziaș această manifestare, dar cred că propunerea primarului municipiului Lugoj, domnul Francisc Boldea a fost incitantă și pertinentă. Dacă tot vorbim despre tot Banatul, ar trebui ca aceste momente de afirmare a spiritului bănățean să se producă în diverse localități din acest teritoriu și vom continua în acest fel. Cert este că astăzi, la Lugoj, am asistat la o organizare foarte bună și la o manifestare cu multă participare din partea celor prezenți, care au umplut sala Teatrului Municipal din Lugoj. Asta și în condițiile concurenței, vorbind aici de ofensiva televiziunii, a internetului. A fost o manifestare emoționantă. Emoțiile mele la prezentarea lui Ion Caramitru, pe de-o parte au apărut datorită faptului că am o relație apropiată, din perioade mai vechi, când eram ministru împreună, iar pe de altă parte, pentru că este foarte greu să vorbești de o carieră care parcurge toate realizările actoricești, de regie, filmografia, managementul cultural pe care el l-a prestat de-a lungul timpului. Și, cred că emoția mea a fost prezentă în prestația de după a marelui om de cultură, Ion Caramitru. Este foarte greu să vorbești despre cel pe care „The Guardian” și „The Times”, la un interval de 10 ani fiecare, îl nominalizează ca pe unul dintre cei mai buni interpreți ai rolului Hamlet, din toate timpurile.”

„Bucuria și satisfacția că Banatul are valori”

Titu BOJIN
Membru al Senatului Uniunii Jurnaliștilor
din Banatul Istoric
Președintele Consiliului Județean Timiș

Agerpres - Constantin Duma

„O Gală foarte frumoasă, un public select, un eveniment care depășește acțiunea de anul trecut de la Buziaș, iar acest lucru mă bucură. Desigur, discutăm și de locația aleasă, la Lugoj, dar și de organizare. În continuare, am discutat problemele ce trebuie avute în vedere de Senatul Uniunii astfel încât să găsim cele mai bune soluții, să facem cât mai cunoscută Gala premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, dar și acțiunile Uniunii în viața culturală

și spirituală a Banatului. Așa cum am spus-o și la decernarea premiilor, faptul că au fost atâtea personalități importante îți dă bucuria momentului, îți dă bucuria și satisfacția că Banatul are valori, asemeni academicianului Boldea, lui Șerban Foarță, prof. Neumann, academicianului Munteanu și asemeni tuturor laureaților care au pășit pe scenă, dar și bucuria că Banatul îl poate premia, acasă, pe maestrul Ion Caramitru. Împreună cu Senatul Uniunii, pe lângă Gală, am discutat și câteva acțiuni pe care trebuie să le facem: depunerea jurământului în Catedrala din Caransebeș, în luna august, pentru noii veniți, o decernare de premiu în toamna acestui an, și, desigur, să ne pregătim pentru primăvara anului viitor. Urmează să stabilim viitoarea locație a Galei, iar din câte știu există dorința ca evenimentul să se desfășoare și în alte orașe. Probabil vom fi undeva în zona Carașului la anul, urmând să ne mutăm și în alte locații, pentru a da credibilitatea că vorbim de Banat și nu discutăm în mod special de un om, de o zonă.”

„Este pentru prima dată când sunt premiat de jurnaliști, iar asta m-a emoționat”

Ion CARAMITRU
Actor

Agerpres - Constantin Duma

„Aici am văzut o selecție riguroasă, făcută de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, care, sigur, are ane și capacitatea de analiză a vieții politice, artistice, sociale, care a votat pe cei care i-a considerat că pot să onoreze această întâlnire din diferite motive. Fără să am pretenția că știu prea multe, din declarațiile pe care le-am ascultat și din prezentările pe care le-am ascultat și din discursurile premianților, am aflat aproape precis motivele premierii, motivele excelenței. Am înțeles că este vorba de oameni care fac ceva în domeniul lor și cred că evantaiul de premii care s-a dat a încercat să prindă cât mai mult din ceea ce e bun și expresiv în zonă. Puteam să cred că va fi o chestie banală, formală, cu înmânări de diplome, dar n-a fost asta. A fost un eveniment emoționant pentru că, în mod sigur, selecția făcută a fost una corectă, curată, iar oamenii s-au bucurat că au putut să aplaude meritele celor premiați, ceea ce nu e puțin lucru. Vreau să spun că este pentru prima dată când sunt premiat de jurnaliști, nu mi s-a mai întâmplat până acum, iar asta m-a emoționat și m-a făcut să vin în buzunar cu discursul meu din Camera Comunelor, din 1992. Acolo am avut destul curaj să spun lucrurilor pe nume, să-mi susțin țara – nu ca o țară oarecare, ca o țară părăsită de interesul lumii, ci ca o țară prezentă în cultura europeană, cu o identitate pronunțată.”

Pagina realizată de Monica GAIȚA